

Paragraaf lokale heffingen

gemeente
Winterswijk

Inleiding

Deze paragraaf gaat over de gemeentelijke belastingen. Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds vormen de belastingen onze belangrijkste inkomstenbronnen. We onderscheiden drie typen gemeentelijke belastingen. De onderstaande drie belastingtypen lichten we later in deze paragraaf verder toe:

- Algemene belastingen
- Bestemmingsheffingen
- Retributies

De opbrengsten van de algemene belastingen tellen we op bij de algemene middelen. Dit betekent dat we de opbrengsten van deze belastingen niet labelen. We kunnen ze daardoor voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen inzetten.

Voorbeelden van deze algemene belastingen zijn de onroerendezaakbelastingen (OZB), precariobelasting, reclamebelasting, forensenbelasting en toeristenbelasting. De opbrengsten van bestemmingsheffingen zijn voor specifieke voorzieningen. Deze specifieke voorzieningen hebben wel een duidelijk algemeen belang. Onder deze categorie vallen de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

We heffen retributies als de gemeente een specifieke dienst verleent. Leges, begraafrechten en marktgelden zijn de belangrijkste retributies binnen de gemeente Winterswijk.

We mogen geen winst maken op bestemmingsheffingen en retributies. De begrote opbrengst mag dus niet hoger zijn dan de begrote kosten om de diensten te verlenen.

Beleid

We hanteren de volgende uitgangspunten:

- De opbrengst van de onroerendezaakbelasting (OZB) is in 2024 gelijk aan die van 2023 (exclusief inflatie en areaaluitbreiding).
- Het inflatiepercentage van 4,2% is gebaseerd op de Loon- en prijsindices CPB. Dit staat in tabel 2.2.3 van de meicirculaire van het gemeentefonds 2023.
- De rioolheffing is 100% kostendekkend op basis van het Gemeentelijk Waterplan (GWP).
- De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.
- Bij de leges streven we naar 100% kostendekking.

Belastingdruk

De belastingdruk geeft aan welke belastingen onze inwoners direct in hun portemonnee voelen. Om deze belastingdruk te berekenen, tellen we de OZB, afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing bij elkaar op.

In de tabel Belastingdruk 2024 rekenen we met een WOZ-waarde van € 297.000 voor een woning. De verwachte waardeinstijging voor woningen was 3%. Verderop in deze paragraaf lichten we de vermelde bedragen verder toe.

De belastingdruk voor de inwoner zag er als volgt uit:

Gezin (eigen woning)	2023	2024
	WOZ-waarde € 288.000	WOZ-waarde € 297.000*
Belastingen:		
Onroerendezaakbelasting	279,00	293,00
Afvalstoffenheffing		
- vastrecht	182,00	187,00
- variabel deel (14 aanbiedingen)	21,00	21,00
Rioolheffing (135 m³)	380,70	384,75
Totaal	862,70	885,75
Gezin (huurwoning)	2023	2024
Belastingen:		
Afvalstoffenheffing		
- vastrecht	182,00	187,00
- variabel deel (14 aanbiedingen)	21,00	21,00
Rioolheffing (135 m³)	380,70	384,75
Totaal	583,70	592,75

*3% waardestijging

De belastingdruk voor 2024 stijgt in vergelijking met 2023

De belastingdruk is in 2024 gestegen in vergelijking met 2023. De stijging komt door een hogere OZB en afvalstoffenheffing. De stijging van de OZB is het gevolg van de stijging van de WOZ-waarde in combinatie met het fixeren van het tarief. Daarnaast is het tarief voor de afvalstoffenheffing gestegen. Dit komt doordat de kosten van ROVA gestegen zijn. De kosten voor het aanbieden van restafval in 2023 zijn verwerkt in de aanslagoplegging van 2024, zodat er maar één aanslag nodig is. Voor een verdere toelichting over de wijze van heffing van de afvalstoffenheffing, verwijzen we naar het kopje 'Afvalstoffenheffing'.

Opbrengst heffingen

Belastingsoort	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
OZB eigenaren woningen	3.726.000	3.907.000	4.035.000
OZB eigenaren niet-woning	1.739.000	1.816.000	1.820.000
OZB gebruikers niet-woning	1.192.000	1.244.000	1.248.000
OZB totaal	6.657.000	6.967.000	7.103.000
Reclamebelasting	108.000	105.000	104.000
Toeristenbelasting	850.000	1.054.000	1.135.000
Forensenbelasting	95.000	90.000	120.000
Precariobelasting	62.000	50.000	65.000
Afvalstoffenheffing	2.769.000	2.910.000	2.854.000
Rioolheffing	3.822.000	4.174.000	3.324.000
Grafrechten	256.000	242.000	232.000
Marktgelden	116.000	104.000	65.000
Leges omgevingsvergunningen	920.000	874.000	1.972.000
Leges (overig)	333.000	581.000	653.000
Totaal	15.988.000	17.151.000	17.627.000

Onroerendezaakbelastingen

Onroerendezaakbelastingen € 7.103.000 (begroot: € 6.967.000)

De opbrengst van de onroerendezaakbelastingen (OZB) ligt in lijn met de begroting.

De opbrengst komt tot stand door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het

tarief. De WOZ-waarde wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld. De dalingen en stijgingen hebben dus een directe invloed op de OZB-opbrengst. Voor 2023 was de totale OZB-opbrengst begroot op € 6.967.000. Uiteindelijk is € 7.103.000 aan OZB opgelegd. Dit is een verschil van 1,9%. Verschillen zijn er altijd. Dat komt doordat de definitieve WOZ-waarden en dus ook de verwachte OZB-opbrengst bij het opstellen van de begroting nog niet bekend zijn. De OZB-tarieven voor 2024 waren als volgt:

Tarieven onroerendezaakbelasting (OZB)	2023	2024
Eigendom woning	0,0969%	0,0987%
Eigendom niet-woning	0,2616%	0,2672%
Gebruik niet-woning	0,1636%*	0,2114%
*Eenmalige aanpassing		

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting € 1.135.000 (begroot: € 1.054.000)

Voor 2024 golden hogere tarieven dan in 2023. Door een toename van het aantal overnachtingen zijn de opbrengsten hoger dan begroot.

Forensenbelasting

Forensenbelasting € 120.000 (begroot: € 90.000)

De opbrengst is hoger dan begroot. Het tarief is gestegen in dezelfde lijn als de toeristenbelasting, echter was dit niet verwerkt in de begroting.

Precariobelasting

Precariobelasting € 65.000 (begroot: €50.000)

We heffen precariobelasting voor het gebruik van gemeentegrond. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de terrassen bij cafés en restaurants, en aan uitstallingen.

De meeropbrengst van € 15.000 lijkt structureel; dit wordt in toekomstige begrotingen meegenomen.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing € 2.854.000 (begroot € 2.910.000)

De iets lagere opbrengst (-2%) is te verklaren doordat minder aanbiedingen van restafval zijn gedaan dan verwacht. Inwoners betalen alleen voor het aanbieden van hun restafval. Herbruikbare afvalstoffen halen we tegen nultarief op. De afvalstoffenheffing bestaat daarom uit een vastrecht en een tarief per restafvalaanbieding.

Tarieven afvalstoffenheffing	2023	2024
Afvalstoffenheffing		
Vastrecht	182,00	187,00
Variabel:		
Ondergrondse verzamelcontainer	1,50	1,50
140 liter restafvalcontainer	6,00	6,00
240 liter restafvalcontainer	9,00	9,00

Aanbiedingen restafval	2020	2021	2022	2023	2024
Ondergrondse afvalcontainer	173.001	165.656	149.224	144.166	147.103
140 liter afvalcontainer	347	350	344	319	336
240 liter afvalcontainer	18.476	17.192	16.237	15.837	16.062

Rioolheffing

Rioolheffing € 3.324.000 (begroot: € 4.174.000)

De afwijking van de begroting is met name te verklaren door een in het verleden ten onrechte opgenomen vordering van € 622.500. Deze post is nu, éénmalig, ten laste van het resultaat gebracht. Zonder deze éénmalige correctie zou de opbrengst niet noemenswaardig afwijken van de begrote opbrengst. Het overige deel van het verschil wordt verklaard door een lager waterverbruik dan begroot.

Tarieven riool- en waterzorgheffing	2023	2024
Per m ³		
0-500 m ³	2,82	2,85
501 - 5.000 m ³	2,78	2,80
5.001 - 20.000 m ³	2,73	2,76
20.001 m ³ en meer	0,00	0,00

Grafrechten

Grafrechten € 232.000 (begroot: € 242.000)

De opbrengsten zijn in lijn met de begroting.

Marktgelden

Marktgelden € 65.000 (begroot € 104.000)

De afwijking komt voort uit het feit dat de aanslag voor het eerste kwartaal van 2024 al in 2023 is opgelegd en dus ook in 2023 is geboekt. Als het in 2024 was geboekt, was er geen noemenswaardige afwijking.

Tarieven marktgelden	2023	2024
Per m ² :		
Zaterdag	0,98	0,98
Zaterdag vette waren	1,33	1,33
Woensdag	0,62	0,62
Woensdag vette waren	0,83	0,83

Leges algemene dienstverlening

De afwijkingen in de opbrengsten van de leges zijn tweeledig. De stijging van de leges voor de aanvraag van documenten zit deels in de prijsstijging, doorgevoerd door het Rijk. Ook zijn er veel meer aanvragen binnengekomen, omdat voor het eerst identiteitsbewijzen met een geldigheid van tien jaar zijn verlopen.

De legesopbrengsten uit omgevingsvergunningen zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Dit komt allereerst doordat er qua bouwinvestering een aanmerkelijk hoger aantal grote aanvragen ingediend en vergund zijn. Daarnaast is er eind 2023, net voor de invoering van de Omgevingswet, nog een bulk aan aanvragen onder het oude regime ingediend. Tot slot is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per 1 januari 2024 alleen nog maar ingevoerd voor nieuwe bouwwerken in gevolklasse 1, en nog niet voor verbouwingen. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 is uitgegaan van volledige invoering van de Wkb per 1 januari 2024, omdat toen nog niet bekend was dat slechts gedeeltelijke invoering plaats zou vinden.

Reclamebelasting

Reclamebelasting € 104.000 (begroot € 105.000)

De opbrengst ligt in lijn met de begroting. Na aftrek van de kosten (ongeveer € 10.000) wordt de opbrengst overgemaakt naar het Ondernemingsfonds Centrum Winterswijk (OFCW).

Kwijtschelding

We verleenden voor € 180.000 kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Inwoners die op het sociaal minimum leven, kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Voor inwoners die het afgelopen jaar kwijtschelding hebben gehad, laten we bij het Inlichtingenbureau controleren of zij nog voldoen aan de voorwaarden. Als dit zo is, dan wordt automatisch kwijtschelding verleend. Zij hoeven hiervoor dan geen verzoek tot kwijtschelding meer in te dienen.

We schelden alleen het vastrecht van de afvalstoffenheffing kwijt. Zo stimuleren we ook inwoners die in aanmerking komen voor kwijtschelding om het afval zoveel mogelijk te scheiden. Bij de rioolheffing schelden we een waterverbruik van maximaal 45 m³ per persoon kwijt. We informeren Vitens ook als er kwijtschelding voor de rioolheffing is verleend.

Kwijtschelding	2022	2023	2024
Afvalstoffenheffing	91.000	82.000	75.000
Rioolheffing	116.000	127.000	105.000
Totaal	207.000	209.000	180.000

Kwijtschelding	2022	2023	2024
Aantal verleende kwijtscheldingen	522	470	418

Kostenonderbouwing

Door de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) op 5 maart 2016, zijn vanaf de begroting 2017 nieuwe begrotingsregels van kracht. De regels hebben ook invloed op de kostenonderbouwing van gemeentelijke heffingen. In de paragraaf lokale heffingen is nu een overzicht van de baten en lasten opgenomen voor die heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten.

In deze paragraaf is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing, begraafrechten, marktgelden en leges kostendekkend zijn. Voor deze belastingsoorten geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn. Onder maximaal kostendekkend verstaan we dat de geraamde baten de geraamde kosten niet mogen overschrijden. Verder houden we rekening met de overhead, waarbij deze omschreven zijn als 'die kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'.

Hieronder geven we achtereenvolgens een overzicht van de kostenonderbouwing voor de afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing, begraafrechten, marktgelden en leges.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	
Kosten	
Afval	3.044.000
Overhead	142.000
Totale kosten	3.186.000
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	2.854.000
Overige opbrengsten	375.000
Totale opbrengsten	3.229.000
Dekking	101%

Kostenonderbouwing rioolheffing

Kostendekkendheid riool- en waterzorgheffing	
Kosten	
Riolering	3.735.000
Overhead	352.000
Totale kosten	4.087.000
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	3.324.000
Overige opbrengsten	17.000
Totale opbrengsten	3.341.000
Dekking	82%

Kostenonderbouwing grafrechten

Kostendekkendheid grafrechten	
Kosten	
Begraafplaats	331.000
Overhead	60.000
Totale kosten	391.000
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	232.000
Overige opbrengsten	0
Totale opbrengsten	232.000
Dekking	59%

Kostenonderbouwing marktgelden

Kostendekkendheid marktgelden	
Kosten	
Warenmarkt	118.000
Overhead	23.000
Totale kosten	141.000
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	105.000
Overige opbrengsten	0
Totale opbrengsten	105.000
Dekking	74%

Kostenonderbouwing leges

Kostendekkendheid leges		Lasten:	Overhead:	Totaal lasten:	Baten:	Dekking in %:
Titel 1	Algemene dienstverlening:					
H 1	Burgerlijke stand	30.030	24.009	54.039	40.580	75%
H 2	Reisdocumenten/ID-Kaart	372.380	117.858	490.238	416.415	85%
H 3	Rijbewijzen	91.203	44.623	135.826	121.712	90%
H 4	Verstrekingen uit Basisregistratie Personen	8.420	6.952	15.372	4.975	32%
H 7	Bestuursstukken	6.491	2.234	8.725	6.904	79%
H 9	Bijzondere wetten	31.662	17.185	48.847	44.445	91%
	Subtotaal	540.186	212.861	753.047	635.031	84%
Titel 2	Omgevingswet:					
H 3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	771.419	348.769	1.120.188	1.934.093	173%
H 4	Activiteiten met betrekking tot cultureel (wereld)erfgoed	1.965	1.833	3.798	1.148	30%
H 7	Aanlegactiviteiten	1.615	1.507	3.122	368	12%
H 8	Overige activiteiten	6.354	5.926	12.280	3.658	30%
H 11	Overige tarieven	431	402	833	764	92%
H 12	Modaliteiten	205.015	191.196	396.211	31.648	8%
H 14	Teruggaaf				82	
	Subtotaal	986.799	549.633	1.536.432	1.971.761	128%
Titel 3	Europese Dienstenrichtlijn:					
H 1	Horeca	6.665	6.215	12.880	5.318	41%
H 3	Winkeltijdenwet	134	126	260	62	24%
H 4	Organiseren evenementen	33.285	31.040	64.325	6.851	11%
H 5	APV-vergunningen	6.085	5.675	11.760	3.503	30%
H 7	Diversen	3.501	3.264	6.765	2.015	30%
	Subtotaal	49.670	46.320	95.990	17.749	18%
	Eindtotaal	1.576.655	808.814	2.385.469	2.624.541	110%

De kostendekking van hoofdstuk 2 komt voor 2024 op 128,33%. Dit percentage is substantieel hoger dan in voorgaande jaren. De verklaring hiervoor is te vinden in een aantal aspecten:

- Voor een groot woningbouwproject zijn in 2024 in één keer ca. 487.000 euro aan leges in rekening gebracht. Een deel van de kosten die bij dit project horen zijn gemaakt bij de vergunningverlening in 2024. Een groot deel van de kosten moeten de komende jaren nog gemaakt worden in het beoordelen van aanvullende stukken

en in het houden van toezicht op het project. Dit project valt niet onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Zonder dit legesbedrag zou het percentage voor kostendeckendheid onder de 100% liggen.

- Eind 2023 zijn i.v.m. de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet veel aanvragen ingediend om nog onder de Wabo te vallen. Deze zijn veelal pas in 2024 aangevuld en behandeld. Hiermee zijn meer leges opgehaald dan verwacht.
- De leges voor de ruimtelijke bouwactiviteiten zijn in 2024 verhoogd vanwege de verwachte terugloop van leges door inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. De samenloop met de vorige punten zorgt voor meer dan 100% kostendeckendheid over 2024. De verwachting is dat dit in de komende jaren weer zal stabiliseren.

